

Het is niet voor het eerst dat ik dit onderwerp aansnijdt. Hoe het de kunstzinnig geschoolde vergaat op weg naar roem, vrij werk, een inkomen .. en het liefst een geslaagd mengsel van die ingrediënten. Moet een kunstzinnige, gelijk Lucebert in zijn jonge jaren, de tijd in armoede doorbrengen, zijn scheppingsdrang sublimerend; lichtschikkend; geplaagd door abstracties als tijdsomstandigheden en meer concrete problemen zoals de gendermes van Borinage? En dan ook nog eens ellende met de vrouwtjes: Herman Brood had één vrouw (of toch niet?).

"Jij alleen weet hoe duur talent betaald wordt. Jij alleen weet hoe zeer ik geplaagd word met mezelf.. het werk, een spook voor jou, een gedrocht dat alles opeist en alles onzeker maakt."

Geen kleine opgave.

Professioneel fotograferen

In het begin maak je kunstzinnig beeld. Al helpt het wel om in een categorie te passen met je werk, anders kun je nooit een prijs of nominatie in de wacht slepen. Natuurlijk moet de setting, de entourage kunstlerisch gekkig zijn en niet te direkt inpasbaar.

Over Bert en Brood: het is in de eenmanszaak natuurlijk bepaald gebruikelijk enig gedoe, wat reuring rondom het persoontje te maken. In de muziekindustrie benut men daar scabreuzismen en muizenissen voor.

Zelden horen we over een nieuwe veelbelovende zangdocente; dat zal dan wel vanzelfsprekend zijn. Rechts een fraai stukje reuring.

Fotoshoot in opdracht. Dan ga je toch proberen jouw eigen variant van springend model met Timothei-glanshaar op de niet-zo gevoelige plaat¹ vast te leggen. Jouw eigen manier verzinnen om het bambihertje tot een zwoele blik aan te zetten...²

Het is het resultaat wat telt. Anna Batista³ liep nogal wat fysieke en mentale deuken op; maar de fotograaf had wél de ultieme foto. Het is maar net hoever je kunt en wil gaan. Dus die gedrevenheid, dat gedrocht, wat zoveel opeist.

1 50 asa bijvoorbeeld

2 Fotosessies met 19-jarige modellen tot hun essentie teruggebracht.

3 Interactief en toch geen sms bij nodig! Ga na welk filmpersonage dit is en wat de naam van de film is.

De barre realiteit is echter, dat die modeplaat dus al zo vaak is gemaakt of dat die BN'er al op zoveel foto's staat. En misschien is het voor het doel van de opdrachtgever juist de eenvoud die siert.

Tijd om iets specifieker in de materie te duiken. Een betaalde, commerciële foto is er een die een verkoopdoel dient. Reclame definieert men ⁴ als volgt:

- kandidaatstelling: product of merk manifesteert zich binnen het segment of arena.
- identiteitsstelling: men leert het product kennen.
- voorkeursbepaling. Niet alleen USP's, maar ook het bevestigen van gemaakte keuzes of gebruiksmomenten bevestigen. Of die stimuleren.
- conditie-afweging: de concurrentie moet ook het hoofd geboden worden.

Kunst is alles wat nihilisme niet is. Als Mikkel Mc. Alinden fotografeert zit daar een verhaal achter. Past het in zijn stijl. Zijn licht en donker, zacht of hard, dromerig of actief, buitengewoon bewuste keuzen.

Zingeving.

Lucebert was iemand die zo anti-maatschappelijk dacht, dat hij niets gaf om geld en zowat alle bestaande kunstuitingen verguisde. Ondanks dat hij zelf -in ieder geval in de ambachtelijke zin van het woord- niet superveelzijdig was.

Zoekers naar zin zijn spreekwoordelijk de monnik in het klooster en de boeddhist in de ijle lucht. Naast de maatschappij. Dus.

Opvallend is, dat kunstenaars met bedrijven het streven naar identiteit en het manifesteren, het werven, het van je laten horen, gemeen hebben. Lucebert schreef nogal eens een ingezonden brief. Hij en zijn vrienden startten meermaals een obscuur tijdschrift.

Verskil met ondernemen is, dat verguizen van het oude, vernieuwing, originaliteit: *scheppen*

⁴ Franzen, 1981

voor de kunstenaar een doel op zich is.

Het bedrijfsleven werkt met levenscycli voor hun producten. Menig reclame gaat decennia mee en is daarmee bewezen effectief. Vernieuwing noch scheppen is doel op zich. Een dwingend brandende drive, *het gedrocht*, is zeker ver weg van hun bed.

En zelfoverschatting of tenminste hoogachting. Doe ik even een stukje Lucebert:

ware ik geen mens geweest
gelijk een menigte mensen
maar ware ik die ik was
de stenen of vloeibare engel
geboorte of ontbinding hadden mij niet
aangeraakt

Tijd voor een recap. Kunstenaars zijn:

Anti-nihilistisch. Zinzoekend. Hoe kan je scheppend aan je uitingsvorm, je kunst werken als het niet een heilig moeten is? Nihilisme is werken om het werk, de liefde van je leven op een site vinden na het intoetsen van wensen: samenleven gedefinieerd als *meedoen*. Het serieuze dedain van Lucebert voor het volk en de maatschappij moet ook in dat licht gezien worden: WO 2 hadden ze juist gehad; maar wat wilde men, wat voor zingeving streefden ze na? Men deed een plas, leegde een glas...

Hebben een drive zich te uiten. Verschil met juwelier of reclameschilder is het maken van een eigen assortiment, stijl, uitingsvorm. Dat sluit aansluiting bij andere kunstenaars, beweging of geloof overigens niet uit. Vaker wel dan niet brievenschrijver, polemist.

Hoewel geen doel op zich, vaak gezegend met een hoge zelfachting. Een mooy stukje ego.

Reclame techniek wordt vooral op zichzelf toegepast. Het uiten, het werven en zenden naar de wereld die anders moet. Geflirt met een onaardse afkomst. Voor de durfals.

Kunst is *nooit*..

Veel wedstrijden winnen. Je hebt een assortiment waar je trouw aan bent.

De plaat die al zo vaak gemaakt is.

Ambacht an sich. Al is esthetiek van des Kunstenaars schepselen bij de publiekswaardering wel een grote pré. Perfectionisme is prijzenswaardig en dat is een goed begin. Vervreemding komt in schilderijen echter ook veel voor, en die is doorgaans low-fi. Eén- en anderzijds.

Tezamen met andere kunstenaars een aibaar, kleurrijk stel Cuties en Oops-A-Daisies vormen. Dat is een slag in het gezicht van 5tigers en Cobra's van deze wereld en vergt bovendien weinig talent ... een 5-jarige kan ook opvallen met kirren en giechelen...beter dan menigeeen. Ego des kunstenaars verdraagt zich niet met icing op 's andermans cake-jes zijn. Raak je er verzeild – niet elke opdrachtgever is even openhartig over zijn bedoelingen - volg de bordjes nooduitgang. Er is altijd een weg eruit.

Starheid. Je hebt het grootste recht om morgen wat anders te scheppen. Om van mening te veranderen. Om bouwvakker te worden. Ook dat is je eigen leven vormgeven. Levenskunst.

Wolk hemelt. Brood. Gogh. Büch. Heb heimwee naar rare kunsttypes.
